

LA TERMINOLOGIA ESTADÍSTICA I ALGUNS ASPECTES TERMINOLÒGICS DE LES CLASSIFICACIONS ESTADÍSTIQUES

GRISELDA MARTÍ*

Institut d'Estadística de Catalunya

Després d'una breu reflexió sobre els problemes del desenvolupament de la terminologia científica catalana i de la terminologia estadística, s'analitzen els aspectes lingüístics de les classificacions estadístiques. Es fa una breu referència a la metodologia que s'ha seguit, a alguns dels problemes que ha calgut solucionar, a les diferències i semblances que hi ha entre les diferents classificacions des del punt de vista terminològic, i al cabal lèxic que aquestes classificacions comporten.

Statistical terminology and some terminological aspects of statistical classifications.

1. LA TERMINOLOGIA CIENTÍFICA EN CATALÀ

Totes les branques del coneixement en general i en aquest cas concret les ciències, necessiten disposar de mots especialitzats que puguin designar les seves nocions. Aquests mots o unitats lexicals, usats amb significat unívoc en una ciència o una disciplina determinada per tal d'evitar una correspondència

* Griselda Martí. Institut d'Estadística de Catalunya Departament d'Economia i Finances. Via Laietana, 58. 08003 Barcelona

-Article rebut l'octubre de 1994.

-Acceptat el gener de 1995.

equivoca entre els conceptes i llur expressió, reben el nom de “termes” i com es desprèn de la seva definició són elements imprescindibles a l'hora de poder expressar o descriure qualsevol concepte de forma inequívoca.

En el món actual, en què els avenços tecnològics progressen a un ritme vertiginós, i per tant, a un ritme també vertiginós cal descriure i expressar nous conceptes, la terminologia “com a disciplina que s'ocupa de l'estudi i de la recopilació dels termes especialitzats” està esdevenint una eina cada vegada més indispensable per a la investigació científica. En un principi estava només en mans dels científics i no serà fins fa pocs anys que s'hi han incorporat els lingüistes.

Pel que fa a la terminologia científica en català cal no oblidar que ha hagut de superar algunes dificultats addicionals respecte a la terminologia científica d'altres llengües.

Com és lògic, els problemes que han afectat el normal desenvolupament del català com a llengua de comunicació en general, han incidit també en el camp de la terminologia, encara que potser amb més intensitat. No es tracta de lamentar res sinó de descriure una situació real que ha tingut unes conseqüències força greus: la diglòssia i tot allò de negatiu que aquest concepte comporta per a la llengua menys afavorida, ha estat (i encara és) una realitat a Catalunya. La ciència i la tecnologia durant molt anys, precisament aquells en què hi ha hagut un major desenvolupament científic, van utilitzar a Catalunya com a vehicle obligatori de comunicació el castellà i, per tant, una gran part de la terminologia s'ha elaborat en aquesta llengua.

Durant molts anys el català no es va utilitzar en l'ensenyament, ni en els mitjans de comunicació (escrits o orals), ni en l'Administració pública. Reduït a l'àmbit estrictament col·loquial els termes científics i tècnics eren necessàriament castellans, malgrat que algunes vegades existia el mot corresponent en català.

La situació ha començat a canviar i el català és cada vegada més una llengua d'ús normal en la ciència i la tecnologia. Això ha comportat unes necessitats terminològiques que han fet imprescindible treballar a marxes forçades per poder cobrir el desfasament que s'havia produït entre la llengua i les necessitats lingüístiques dels parlants. Bàsicament, en terminologia els problemes han estat els següents: nocions noves sense denominacions concretes, denominacions poc precises o estranyes als parlants, impossibilitat de disposar del temps necessari per tal que els termes catalans s'incorporin al cabal lèxic, desorientació sobre la fiabilitat de les fonts, interposició del castellà entre el català i la resta de llengües, etc.

Aquests mateixos problemes, amb més o menys intensitat, els podem trobar en totes aquelles comunitats lingüístiques on hi ha dues o més llengües en con-

tacte, és a dir, que utilitzen dues o més llengües de comunicació: una d'elles, la de més prestigi (social, cultural, econòmic, etc.) s'usarà per a les funcions formals o escrites i l'altra, per a les informals o orals. La diglòssia és un fenomen inseparable del bilingüisme perquè difícilment, en un mateix àmbit d'ús podem utilitzar indiferentment totes dues llengües. El problema de la terminologia catalana és exactament el mateix que el de totes aquelles llengües minoritàries supeditades a altres llengües majoritàries i per tant caldrà mirar més enllà del nostre entorn immediat. Probablement, si observem com se n'han sortit altres comunitats lingüístiques amb situacions molt similars a la nostra, veurem que cal començar a treballar sense prejudicis de cap mena ni escatimar esforços.

L'anglès ha estat una altra llengua que ha influït notablement en la fixació de la terminologia no tan sols catalana sino de qualsevol altra llengua. La investigació científica duta a terme sobretot en països de llengua anglesa ha comportat la introducció massiva de terminologia anglòfona en totes les llengües, sobretot en camps tant estesos com la informàtica, les telecomunicacions o les ciències en general. Llengües culturalment prou fortes com el francès han arribat a promulgar normatives per defensar-se de la "invasió" lèxica anglesa.

Per al català l'anglès no és una amenaça de substitució lingüística immediata com el castellà i això té força influència a l'hora d'introduir certes denominacions d'origen anglès. No és que s'hagin acceptat sense restriccions però sí que s'han estudiat d'una forma menys políticament apassionada i més lingüísticament informada (mètode ínitament més productiu que l'invers).

Per altra banda, paral·lelament al lèxic s'ha hagut d'anar fixant una varietat estàndard que serveixi, entre altres usos, per a la comunicació científica i tècnica. Això que en principi pot semblar secundari per la poca repercussió que té en l'ortografia pot arribar a dificultar o fins i tot impossibilitar la comprensió d'un text. Per exemple, imaginem que en una anàlisi sobre uns resultats estadístics l'autor omple el text de figures retòriques, evidentment, l'expressió en un registre literari en dificultarà moltíssim la comprensió.

Com ja s'ha comentat, fins fa pocs anys la terminologia va córrer a càrrec dels especialistes (científics o tècnics) en cada camp del saber sense el concurs dels lingüistes, més ocupats en els principis que regeixen les llengües (reals o hipotètiques) que no pas a estudiar el llenguatge com a eina de comunicació. Poc a poc aquesta col·laboració ha anat esdevenint cada vegada més necessària i més en el cas del català on la investigació s'havia fet utilitzant pràcticament sempre el castellà i la poca que s'havia fet en català era pràcticament desconeguda. Per tant, els mateixos especialistes s'adonen que necessiten la col·laboració dels lingüistes i paral·lelament aquests no podran elaborar cap treball terminològic coherent sense l'assessorament conceptual de científics i tècnics.

2. LA TERMINOLOGIA ESTADÍSTICA

L'estadística com qualsevol altra ciència necessita expressar-se per mitjà d'un llenguatge precís i adequat a les seves necessitats. Tots el que s'ha tractat en els apartats anteriors és vàlid per a la terminologia estadística en català.

Cal assenyalar, abans d'entrar a comentar amb detall els aspectes terminològics d'aquesta ciència, que ens referirem sempre al vessant aplicat de l'estadística, és a dir, si l'estadística és "la ciència, mètode, tècniques, operació d'anàlisi matemàtica, que permeten estudiar numèricament amb el màxim de precisió els fenòmens col·lectius incompletament coneguts" no tan sols farem referència a la terminologia que utilitza com a ciència teòrica sinó també la que usa a l'hora d'estudiar numèricament els fenòmens i fins i tot la denominació d'aquests mateixos fenòmens (que de fet són mots del lèxic comú amb un significat restringit).

Per tant, veiem que les necessitats terminològiques de l'estadística aplicada són tan àmplies com ampli és l'univers que es vol estudiar. Si el lèxic comú o especialitzat ja s'ha anat fixant al llarg dels anys mitjançant l'ús social que en fan els parlants, lògicament quan l'estadística aplicada necessiti descriure els fenòmens que es denominen mitjançant aquest lèxic no haurà de fer més que utilitzar-lo. Però si aquest procés no s'ha donat pels motius que hem esmentat anteriorment, ens trobem amb el problema de la falta d'una terminologia específica que ens permeti anomenar els fenòmens que volem descriure. A més a més, hi haurà també mancances terminològiques per anomenar mètodes i operacions, i fins i tot en l'estudi més teòric de l'estadística.

Gràcies a la recent publicació del Diccionari d'estadística elaborat pel TERM-CAT, la terminologia de l'estadística teòrica i aplicada queda pràcticament resolta, però queda pendent el problema dels termes que serveixen per denominar els fenòmens que descriu l'estadística i que poden formar part del lèxic comú o ser termes de camps de la ciència o la tècnica diferents de l'estadística. Seran aquests mots els que analitzarem a partir d'aquest moment.

Esmentarem l'exemple concret de l'enquesta industrial anual de productes, la versió bilingüe de la qual ha elaborat l'Institut d'Estadística de Catalunya en col·laboració amb l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Aquesta operació de camp es basa en setanta-sis models diferents de qüestionaris dirigits a una mostra d'empreses, on es descriuen setanta-sis tipologies de productes distints; és a dir, cada qüestionari detalla els productes que a grans termes estan definits en els setanta-sis epígrafs del sector industrial de la Classificació d'activitats econòmiques.

La dificultat de traducció de tots els productes que s'esmenten al llarg d'aquests qüestionaris és òbvia. Primer per les grans diferències conceptuals que hi ha entre grups de productes i segon pel nivell de detall amb què aquests són descrits dintre de cada qüestionari. N'hi ha de referits a les empreses de productes químics (orgànics o inorgànics), altres a les empreses manufactures de la pell, productes de vidre, adobs, pintures o productes alimentaris, però també cal tenir en compte que, per exemple, dintre del qüestionari de productes químics utilitzats en la indústria podem arribar a descriure fins a gairebé tres-cents compostos químics diferents.

Un altre exemple seria el del cens agrari on es fa servir un ventall amplíssim de terminologia del món agrícola i ramader: des dels diferents tipus d'automòbils utilitzats en les explotacions fins a tota la varietat de bestiar, passant per la seva destinació segons el tipus de consum que se'n faci, etc.

3. ASPECTES TERMINOLÒGICS DE LES CLASSIFICACIONS ESTADÍSTIQUES

Fins aquí s'ha pogut posar de relleu la importància de la terminologia en la ciència en general i, per tant, també en l'estadística, però en el camp on realment s'ha fet imprescindible és en el de les nomenclatures i classificacions que s'utilitzen per presentar les dades estadístiques de forma coherent, ordenada i comparable.

Les classificacions són, segons la seva definició general, la distribució d'un conjunt d'objectes en un cert nombre de classes, coordinades o subordinades, segons un criteri determinat. Les classificacions que s'utilitzen en estadística estableixen un conjunt jerarquitzat de categories homogènies que permeten classificar els elements que les componen. Aquests elements poden ser activitats econòmiques, ocupacions, béns o serveis. D'aquesta manera les dades estadístiques poden ser recollides i difoses de manera ordenada, amb més o menys nivells de desagregació o detall, o per a uns àmbits determinats.

La importància que té l'aplicació rigorosa d'una metodologia terminològica es pot intuir fàcilment. En primer lloc, la denominació de les categories es farà mitjançant termes, la qual cosa requerirà una precisió molt gran per tal que tant l'abast dels conceptes continguts com el dels continguts quedi perfectament delimitat i fixat. En segon lloc és imprescindible evitar la sinonímia tant entre termes d'una mateixa categoria jeràrquica com de categories jeràrquiques diferents. I en tercer lloc, caldrà desfer també els casos d'homonímia mitjançant la

utilització de grups sintagmàtics (substantius amb complement de nom o adjectiu) o bé de sinònims per a un dels significats.

De moment, les classificacions a les quals ens referirem són traduccions de les que elabora o tradueix (de classificacions europees) l'INE per a la resta de l'Estat i que, per tant, ens arriben en castellà. Com que l'estadística ha de ser comparada i comparable en tot el territori espanyol, a Europa i arreu del món, no té sentit crear classificacions noves vàlides només per a Catalunya que no puguin comparar-se amb les d'altres àmbits geogràfics.

En un altre nivell ens trobem amb les dificultats pròpies de la manca d'experiència de terminologia elaborada en català, paral·lela al poc desenvolupament de la ciència i la tècnica en aquesta llengua. Això té una incidència molt gran a l'hora de localitzar bibliografia de consulta fiable (diccionaris, vocabularis, etc.) o de poder resoldre alguns problemes conceptuals amb els especialistes perquè també ells ignoren el terme en català.

En el cas de les classificacions, on els nivells de desagregació són extraordinàriament detallats, ens trobem amb el problema de la inexistència d'alguns conceptes en la nostra llengua o a la inversa, quan caldria distingir dos conceptes en català per motius de claredat o per ajustar els significats i el castellà només disposa d'un únic terme. Aquest problema es concreta quan s'han de traduir productes molt locals o ocupacions molt lligades a costums o tradicions d'una àrea concreta. Aquest és el cas d'algunes espècies marines comercials o les ocupacions relacionades amb el món de la tauromàquia.

Hi ha, per altra banda, un gran nombre d'oficis o productes tradicionals amb noms ben fixats en català i que tothom coneixia prou bé fa uns anys, però el fet que el català no hagi estat un vehicle d'expressió escrita en els mitjans de comunicació públics o en l'ensenyament, ha comportat un progressiu oblit d'aquests termes fins al punt que alguns d'ells s'han perdut o són molt difícils de recuperar. Altres ocupacions o productes nous s'han introduït amb el terme castellà directament i a vegades és difícil poder-los traduir o adaptar.

En algun moment de la traducció de les classificacions ha estat necessari recórrer a fonts d'informació no normatives però que ens han proporcionat una primera solució al problema terminològic, que ha quedat pendent d'un posterior seguiment més acurat. Algunes vegades s'ha hagut d'optar per una variant dialectal o per un estrangerisme.

El procés de validació de les traduccions es desenvolupa de la manera següent. A l'Institut d'Estadística es fa la primera traducció i es comprova i corregeix tantes vegades com sigui necessari, es consulten les fonts adequades i els especialistes corresponents. Amb aquest primer esborrany es fa una revisió juntament amb la

Secció de Normalització Lingüística del Departament d'Economia i Finances. Un cop introduïdes les modificacions i aïllats els problemes pendents de solució, es tramet el text al TERMCAT per tal que el validi definitivament, juntament amb la traducció se li fa arribar un resum de la metodologia terminològica que s'ha seguit, una llista completa de la bibliografia consultada, una còpia en castellà de l'original de l'INE i tots aquells materials que puguin ajudar a comprendre el text. Posteriorment el TERMCAT ens tramet la solució dels dubtes que havien quedat pendents i les esmenes que ha considerat oportunes. La difusió final d'aquestes traduccions pot ser en forma de publicacions, de decrets al Diari oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC), epígrafs de taules estadístiques en publicacions editades per l'Institut, descripcions de codis en els fulls padronals i censals, etc.

Actualment podem disposar de la traducció de la Classificació nacional d'activitats econòmiques de l'any 1974, la Classificació nacional d'ocupacions de 1979, la Classificació d'activitats econòmiques de 1993, la Classificació d'ocupacions de 1994 i la Classificació de béns i serveis de 1978. Algunes d'elles estan ja disponibles en forma de publicació, altres seran editades a més a més com a decrets en el DOGC i altres es troben en fase d'una última revisió per donar-les ja per definitives.

Paral·lelament a la traducció dels epígrafs de les classificacions, es tradueixen també les anomenades "Notes explicatives" de cada una d'elles. Aquestes notes especifiquen quins són els conceptes concrets que s'inclouen dintre de la descripció genèrica de cada epígraf. Per tant, malgrat que aquesta part no tingui la rellevància del text de la classificació, el treball terminològic que s'hi ha de fer és equivalent o fins i tot més extens.

Les dificultats específiques que han condicionat la traducció de cada classificació les veurem per separat a continuació.

3.1. Classificacions d'activitats econòmiques

Descriuen de forma jeràrquica les diferents activitats econòmiques, és a dir, "tenen per objecte l'agrupació i la classificació de les unitats productores, segons l'activitat que exerceixin, per a l'elaboració d'estadístiques relatives als fenòmens lligats al seu funcionament econòmic: producció, utilització de factors productius, rendiment, etc."

Ja s'han traduït les dues editades fins ara per l'INE: la de 1974 i la de 1993. La primera s'ha difòs en forma de publicació i la segona es farà oficial amb la publicació d'un decret en el DOGC a principi del 1995.

L'estructura de la classificació del 1974 consta de quatre nivells jeràrquics numerats amb un, dos, tres o quatre dígits a mesura que van detallant les activitats corresponents. El nivell d'un dígit s'anomena "divisió"; el segon nivell, amb dos dígits, és l'"agrupació"; amb tres dígits tenim el "grup", que identifica el tercer nivell; i finalment, amb quatre dígits i amb el màxim nivell de desagregació, hi ha el "subgrup".

L'estructura de la del 1993 és una mica més complicada però és essencialment la mateixa. El primer nivell amb un codi alfabètic d'un dígit s'anomena "secció"; a continuació ve un nivell intermedi anomenat "subsecció" amb codi alfabètic de dos dígits; el segon nivell, amb codi numèric de dos dígits, és la "divisió"; el tercer nivell, amb tres dígits, s'anomena "grup"; la "classe" és el quart nivell amb quatre dígits; i finalment, tenim el cinquè nivell o "subclasse" amb un codi numèric de cinc dígits.

El treball terminològic que s'ha dut a terme en les dues classificacions ha estat molt diferent malgrat que es tractés d'una temàtica molt similar. En la de 1974, la traducció de la qual va començar l'any 1990, es va partir de zero. L'únic material de què disposàvem eren els diccionaris de l'Enciclopèdia i alguns vocabularis especialitzats que van ajudar força a resoldre la traducció dels tres primers nivells, però el quart nivell, el de subgrup, pel seu grau de detall va ser el més complicat de resoldre perquè s'hi havia de diferenciar la producció o fabricació de diverses varietats d'un mateix producte.

També va ser necessari unificar certes expressions que es repetien al llarg de la classificació castellana de maneres diferents tot i tenir el mateix significat. Es va intentar donar uniformitat a les construccions amb preposicions i articles, i estructurar de forma coherent els signes de puntuació (comes, punts i comes, punts, etc.).

Les fases de revisió i correcció d'aquest text van ser moltes i molt laborioses perquè era la primera vegada que ens enfrontàvem amb un document d'un abast terminològic tan gran. Aquesta classificació conté 863 epígrafs diferents i a cada un hi pot aparèixer una mitjana de dos termes diferents, per tant, cal comptar uns 1.600 termes referits a deu àmbits diferents d'activitats econòmiques.

En la classificació del 93 la situació de sortida era molt diferent perquè comptàvem amb una experiència anterior. De fet, més que per resoldre problemes terminològics el que més es va poder aprofitar eren els criteris d'unificació d'estructures sintàctiques, signes puntuació, construccions fixes, etc. Aquesta classificació conté 1.595 epígrafs i restant-ne 503 de repetits donen 1.092 epígrafs diferents. Per tant, tindrem uns 2.000 termes.

3.2. Classificacions d'ocupacions

En aquest cas descriuen de forma jeràrquica les ocupacions que es poden desenvolupar en el mercat laboral.

Estan ja traduïdes les dues que fins ara ha editat l'INE: la de 1979 i la de 1994. La Classificació d'ocupacions de l'any 79 s'editarà pròximament en forma de publicació i la del 94 a més a més es publicarà en el DOGC en forma de decret a principi del 1995.

Les estructures són les següents. La de l'any 79 està dividida en quatre nivells jeràrquics. El nivell més general, anomenat "gran grup," identificat per un dígit numèric; el segon nivell, o "subgrup", identificat per dos dígits; el tercer nivell, o "grup primari", amb tres dígits; i finalment, l'ocupació en sentit estricte amb quatre dígits.

La del 1994 consta de cinc nivells. El "gran grup" amb un dígit numèric; el "grup principal", o nivell intermedi, amb un dígit alfabètic; el "subgrup principal", com a segon nivell, amb dos dígits numèrics; el tercer nivell anomenat "subgrup" amb tres dígits numèrics; i finalment, el "grup primari" amb un codi numèric de quatre dígits.

La feina de traducció de les dues classificacions d'ocupacions editades per l'INE, la del 79 i la del 94, ha estat molt diferent de les altres dues. D'entrada hem pogut disposar d'un material de consulta específic molt important: el Diccionari de professions editat per la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració i l'assessorament del TERMCAT.

Les fases de treball per a la classificacions d'ocupacions van ser les mateixes que s'han descrit per a les anteriors d'activitats econòmiques però s'hi va afegir una fase més: el treball de confrontació entre la nostra traducció i la de la Classificació internacional uniforme d'ocupacions de l'any 1988, elaborada pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Malgrat l'existència d'uns materials de consulta tan vàlids com els que hem esmentat, les dificultats terminològiques van ser molt importants. Per una banda hi havia la impossibilitat de traduir algunes professions inexistents en el domini de parla catalana, per l'altra, algunes que hi són usuals no consten a la classificació i altres no s'han anomenat mai amb termes catalans, i finalment, la gran varietat de sufixos que comporten el sentit de "persona dedicada a..." o "que desenvolupa una determinada professió".

En aquestes dues classificacions hi ha la dificultat afegida (inexistent a les classificacions d'activitats econòmiques i de béns i serveis que veurem a continuació) de la possibilitat de doble gènere en el terme que descriu l'ocupació. Aquest punt es va estudiar molt a fons i posteriorment va ser analitzat i valorat amb el TERMCAT i el Departament de Treball. De moment aquestes dues classificacions no tenen la flexió de gènere femení en les ocupacions que s'hi descriuen. El TERMCAT està treballant en un projecte d'aquest tipus.

En la Classificació d'ocupacions del 79 hi ha 1.970 epígrafs i uns 4.000 termes diferents. En la del 94 hi ha 793 epígrafs i, per tant, uns 1.600 termes.

3.3. Classificacions de béns i serveis

De moment només s'ha traduït la que va ser editada per l'INE el 1978. S'hi descriuen tota mena de productes, és a dir, béns, susceptibles de ser fabricats, transformats, cultivats, etc., en un espai econòmic, i tots aquells serveis que poden ser prestats a una col·lectivitat. A causa de la gran diversitat de sectors productius a què fa referència i al gran nivell de detall a què s'arriba, aquesta classificació esdevé un gran vocabulari extensíssim.

Actualment s'està acabant la revisió de la primera traducció i es preveu tenir-la llesta a final del 95.

Malgrat el gran volum de terminologia que conté l'estructura és força senzilla ja que consta només de quatre nivells jeràrquics. El primer amb quatre dígits numèrics, el segon amb cinc, el tercer amb sis i l'últim amb set.

S'hi ha hagut de fer una gran labor d'unificació de criteris perquè la gran extensió d'aquesta classificació provoca canvis injustificats entre la primera part i l'última. Per altra banda, el nivell de detall és tan gran que molt sovint els productes molt locals que s'hi descriuen (per exemple alguns embotits) no tenen equivalent en català.

La Classificació de béns i serveis del 78 consta de 12.500 epígrafs, la qual cosa representa (amb una mitjana de dos termes per epígraf) uns 25.000 termes.

4. CONCLUSIONS

Malgrat que el to general de l'article s'hagi pogut centrar en l'exposició dels problemes amb què es troba la terminologia catalana i els que hi ha ha-

gut a l'hora de fer la traducció de les classificacions, és important ressenyar que l'objectiu principal de plena normalització lingüística en l'àmbit de la terminologia científica i tècnica s'està aconseguint de forma gradual també en l'estadística.

La traducció de les classificacions que s'utilitzen per presentar les dades estadístiques és una petita contribució a aquest objectiu malgrat el volum de material que representa. Aquesta contribució tant pot servir per ampliar la terminologia estadística com el lèxic comú gràcies a les característiques d'aquestes classificacions.

Com ja s'ha dit, posar al dia una llengua que durant tants anys no s'ha utilitzat com a instrument de comunicació formal és un treball titànic i contrarellotge i, per tant, amb moltes possibilitats d'error, de dubte i de rectificació. El més important, i això no s'ha de perdre mai de vista, és que el català arribi a ser una llengua útil per expressar tot allò que de vell o de nou hi ha al món.

BIBLIOGRAFIA

- [1] **Cabré, M.T.** (1992). *La terminologia. La teoria, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries.
- [2] **Enciclopèdia Catalana** (1993). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona.
- [3] **Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.** (1989). *Diccionari de les professions*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General d'Ocupació.
- [4] **Institut d'Estadística de Catalunya** (1993). *Classificació d'activitats econòmiques. Adaptació normalitzada de la CNAE-74*. Barcelona, Institut d'Estadística de Catalunya, 1993.
- [5] **Riera, C.** (1994). *El llenguatge científic català*. Barcelona: Barcanova.

ENGLISH SUMMARY:

STATISTICAL TERMINOLOGY AND SOME TERMINOLOGICAL ASPECTS OF STATISTICAL CLASSIFICATIONS

Griselda Martí

1. SCIENTIFIC TERMINOLOGY IN CATALAN

The Catalan language has not been able to develop in a normal fashion in the field of scientific and technical terminology, because in recent years the language of communication in science has been Castilian. Considerable efforts are currently being made to bring Catalan up to date in the field of terminology. With respect to the aim of achieving the complete standardisation of the language, account should also be taken of the development of other minority languages which are in contact with majority languages.

2. STATISTICAL TERMINOLOGY

Problems concerning terminology arise not only in the field of statistical theory, but also in the field of applied statistics and with relation to statistical phenomena which it is wished to study. It is important to emphasise the great lexical diversity of these phenomena.

3. TERMINOLOGICAL ASPECTS OF STATISTICAL CLASSIFICATIONS

An analysis is made of the process of translating the classifications which assist in the collection, ordering and dissemination of statistical data. Reference is made to common aspects which affect the three most important types of classifications: economic activities, occupations and goods and services.

3.1. Classifications of economic activities

Both classifications which the INE has published to date, those of 1974 and 1993, have been translated. Special problems arise in each of these with respect to terminology.

3.2. Occupational classifications

Both classifications which the INE has published to date, those of 1979 and 1994, have been translated. Among other considerations, mention should be made of the difficulties involved in the translation of some occupations which are linked with a very specific culture. Gender inflections are not present in either of the two classifications.

3.3. Classifications of goods and services

The 1978 classification has been translated. It is the most extensive with respect to the volume of terms and therefore the most complicated from a terminological point of view.

4. CONCLUSIONS

The importance of the development of terminology to the process of standardising the Catalan language is highlighted, as well as the small contribution made to this process by the lexical volume of statistical classifications.

